

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

P8_TA(2017)0272

Internetske platforme i jedinstveno digitalno tržište**Rezolucija Europskog parlamenta od 15. lipnja 2017. o internetskim platformama i jedinstvenom digitalnom tržištu (2016/2276(INI))**

(2018/C 331/19)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 25. svibnja 2016. naslovljenu „Internetske platforme i jedinstveno digitalno tržište – Mogućnosti i izazovi za Europu” (COM(2016)0288) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2016)0172),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. lipnja 2016. naslovljenu „Europski program za ekonomiju suradnje” (COM(2016)0356) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2016)0184),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. travnja 2016. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za e-upravu 2016. – 2020. – Ubrzavanje digitalne transformacije uprave” (COM(2016)0179) i prateće radne dokumente službi Komisije (SWD(2016)0108 i SWD(2016)0109),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. travnja 2016. naslovljenu „Digitalizacija europske industrije – Iskorištavanje svih prednosti jedinstvenog digitalnog tržišta” (COM(2016)0180) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2016)0110),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. svibnja 2015. naslovljenu „Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu” (COM(2015)0192) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2015)0100),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. travnja 2016. pod nazivom „Inicijativa Europski oblak – Stvaranje konkurentnog podatkovnog gospodarstva znanja u Europi” (COM(2016)0178) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2016)0106),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. siječnja 2017. naslovljenu „Stvaranje europskog podatkovnog gospodarstva” (COM(2017)0009) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2017)0002),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2017. o inicijativi Europski oblak ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2016. o aktu „Prema jedinstvenom digitalnom tržištu” ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2017. o europskom stupu socijalnih prava ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 531/2012 u pogledu pravila za veleprodajna tržišta roaminga (COM(2016)0399),

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0052.⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0009.⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0010.⁽⁴⁾ SL L 310, 26.11.2015., str. 1.

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

- uzimajući u obzir prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (COM(2016)0590),
  - uzimajući u obzir prijedlog direktive Europskog Parlamenta i Vijeća o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu COM(2016)0593,
  - uzimajući u obzir Direktivu 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) ⁽¹⁾ („Direktiva o e-trgovini”),
  - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije ⁽³⁾ (Direktiva o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti),
  - uzimajući u obzir prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga u pogledu promjenjivog stanja na tržištu (COM(2016)0287) (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama),
  - uzimajući u obzir prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača (COM(2016)0283),
  - uzimajući u obzir prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja (COM(2015)0634),
  - uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 25. svibnja 2016. o smjernicama o provedbi/primjeni Direktive 2005/29/EZ o nepoštenoj poslovnoj praksi (SWD(2016)0163),
  - uzimajući u obzir „Vodič za provedbu Vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija” koji je Europska komisija objavila u lipnju 2013.,
  - uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 15. rujna 2016. naslovljen „Preliminarno izvješće o istrazi u sektoru e-trgovine” (SWD(2016)0312),
  - uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija naslovljeno „Internetske platforme i jedinstveno digitalno tržište: mogućnosti i izazovi za Europu” ⁽⁴⁾,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača u skladu s člankom 55. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača te mišljenje Odbora za pravna pitanja (A8-0204/2017),
- A. budući da je razlog postojanja jedinstvenog digitalnog tržišta izbjegavanje fragmentacije između nacionalnih zakonodavstava i ukidanje tehničkih, pravnih i poreznih prepreka kako bi se poduzećima, građanima i potrošačima omogućilo da u potpunosti iskoriste digitalne alate i usluge;

⁽¹⁾ SL L 178, 17.7.2000., str. 1.

⁽²⁾ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

⁽³⁾ SL L 194, 19.7.2016., str. 1.

⁽⁴⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 119.

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

- B. budući da su digitalizacija i nove tehnologije izmijenile načine komunikacije, pristupa informacijama te ponašanje građana, potrošača i poduzeća i budući da će četvrta industrijska revolucija dovesti do digitalizacije svih područja gospodarstva i društva;
- C. budući da se način korištenja interneta i mobilnih uređaja neprestano mijenja što stvara nove poslovne prilike za poduzeća svih veličina kao i nove i alternativne poslovne modele u kojima se koriste nove tehnologije i pristup globalnom tržištu, čime istovremeno nastaju i novi izazovi;
- D. budući da se neprestano mijenja način na koji se razvijaju i koriste internetske platforme za širok raspon aktivnosti, uključujući komercijalne aktivnosti te razmjenu robe i usluga, što je promijenilo način interakcije između korisnika i poduzeća s pružateljima sadržaja, trgovcima i drugim osobama koje nude robu i usluge;
- E. budući da su prema Direktivi o elektroničkoj trgovini posrednici izuzeti od odgovornosti za sadržaj samo ako nemaju saznanja ili kontrolu nad prenesenim informacijama ili informacijama za koje se pruža usluga hostinga, no u slučaju kada su posrednici upoznati s nezakonitim aktivnostima ili informacijama, obavezni su odmah ukloniti ili onemogućiti pristup ilegalnim informacijama ili aktivnostima;
- F. budući da brojne internetske platforme i usluge informacijskog društva nude potrošačima lakši pristup robi, uslugama i digitalnom sadržaju te su proširile aktivnosti koje se odnose na potrošače i druge sudionike;
- G. budući da Komisija provodi određen broj procjena pravila o zaštiti potrošača i poslovnih odnosa među poduzećima u kojima sudjeluju internetske platforme i njihovi poslovni korisnici;
- H. budući da su kreativnost i inovacije pokretači digitalnoga gospodarstva te je stoga potrebno zajamčiti visoku razinu zaštite prava intelektualnog vlasništva;

Opći uvod

1. pozdravlja komunikaciju pod nazivom „Internetske platforme i jedinstveno digitalno tržište – Mogućnosti i izazovi za Europu”;
2. pozdravlja razne inicijative predložene u okviru Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu; ističe važnost usklađenosti i dosljednosti među tim inicijativama; smatra da je postizanje jedinstvenog digitalnog tržišta ključno za poticanje konkurentnosti EU-a, otvaranja visokokvalitetnih i visokokvalificiranih radnih mjesta i promicanje rasta digitalne ekonomije u Europi;
3. svjestan je da internetske platforme doprinose današnjoj digitalnoj ekonomiji i društvu jer povećavaju izbor potrošača te stvaraju i oblikuju nova tržišta; no ističe da internetske platforme predstavljaju nove političke i regulatorne izazove;
4. podsjeća da se brojne odredbe zakonodavstva EU-a odnose na internetske platforme, ali da se često ne provode na ispravan način ili ih države članice tumače na različite načine; ističe važnost ispravne primjene i provedbe zakonodavstva EU-a prije razmatranja o potrebi nadopune postojećeg pravnog okvira kako bi se popravilo to stanje;
5. pozdravlja trenutačni rad na ažuriranju i nadopuni postojećeg pravnog okvira kako bi se on prilagodio digitalnom dobu; smatra da je učinkovito i atraktivno regulatorno okruženje ključno za razvoj internetskih i digitalnih poduzeća u Europi;

Definicija platformi

6. priznaje da bi zbog čimbenika kao što su izuzetna raznolikost postojećih internetskih platformi i njihovih područja aktivnosti kao i brzo promjenjivo okruženje digitalnog svijeta bilo vrlo teško donijeti jedinstvenu i pravno relevantnu definiciju internetskih platformi koja bi bila prilagođena i budućim potrebama; u svakom slučaju vjeruje da jedinstvena definicija na razini EU-a ili jedinstven pristup ne bi pomogli EU-u da ostvari uspjeh u području ekonomije platformi;

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

7. istovremeno je svjestan važnosti izbjegavanja fragmentacije unutarnjeg tržišta EU-a do koje bi moglo doći uspostavljanjem regionalnih pravila i definicija te je također svjestan kako je potrebno i poduzećima i potrošačima pružiti sigurnost i jednake uvjete za sve;
8. stoga smatra da bi se internetske platforme trebale razlikovati i definirati u relevantnom sektorskom zakonodavstvu na razini EU-a u skladu s njihovim osobinama, klasifikacijom i načelima, pri čemu treba slijediti pristup usmjeren k rješavanju problema;
9. pozdravlja stalan rad Komisije na internetskim platformama, uključujući savjetovanje s dionicima te izradu procjene učinka; vjeruje da je pristup temeljen na dokazima nužan za potpuno razumijevanje ovog područja; poziva Komisiju da, ako je to potrebno, predloži regulatorne ili druge mjere koje se temelje na iscrpnoj analizi;
10. napominje da internetske platforme između poduzeća i potrošača i između potrošača i potrošača djeluju u okviru izrazito raznolikog raspona aktivnosti, kao što su e-trgovina, mediji, tražilice, komunikacija, platni sustavi, pružanje radnih mjesta, operativni sustavi, prijevoz, reklamiranje, distribucija kulturnog sadržaja, ekonomija suradnje i društvene mreže; nadalje napominje da, iako ti subjekti imaju određena zajednička obilježja, internetske platforme mogu imati brojne oblike te da su mogući brojni pristupi da bi se utvrdio jedan od njih;
11. napominje da internetske platforme između poduzeća i potrošača i između potrošača i potrošača u većoj ili manjoj mjeri obilježavaju određene zajedničke značajke kao što su, među ostalim: da rade na višestranim tržištima, elektroničkim sredstvima omogućuju izravan kontakt strankama iz dviju ili više zasebnih korisničkih skupina, povezuju različite vrste korisnika, pružaju internetske usluge prilagođene željama korisnika na temelju podataka dobivenih od korisnika, na temelju klasifikacije ili označavanja sadržaja, robe ili usluga koje na internetu nude ili ih na internet stavljaju treće strane, povezuju više strana radi prodaje robe, pružanja usluge ili razmjene ili dijeljenja sadržaja, osobito informacija, robe ili usluga;
12. ističe da je od ključne važnosti pojasniti metode na temelju kojih se donose odluke na osnovi algoritama kao i promicati transparentnost u korištenju tih algoritama; stoga poziva Komisiju i države članice da ispituju mogućnost pogreške i pristranosti u korištenju algoritama kako bi se spriječio svaki oblik diskriminacije ili nepoštenih praksi ili povreda privatnosti;
13. smatra, međutim, da treba jasno razlikovati platforme između poduzeća i potrošača i platforme između poduzeća, s obzirom na pojavu internetskih platformi između poduzeća koje su ključne za razvoj industrijskog interneta, kao što su usluge u oblaku, ili platformi za razmjenu podataka koje omogućavaju komunikaciju između proizvođača interneta stvari; poziva Komisiju da pristupi rješavanju prepreka na jedinstvenom tržištu koje ometaju rast takvih platformi;

Omogućiti održivi rast europskih internetskih platformi

14. napominje da internetske platforme koriste internet kao sredstvo za interakciju i posreduju između stranaka čime rade u korist korisnika, potrošača i poduzeća kojima olakšavaju pristup globalnom tržištu; napominje da internetske platforme mogu pridonijeti prilagodbi ponude i potražnje roba i usluga na temelju stava zajednice, zajedničkog pristupa, ugleda i povjerenja;
15. napominje da internetske platforme i aplikacije, od koji su brojne razvili europski proizvođači aplikacija, imaju koristi od činjenice da je broj mobilnih uređaja spojenih na internet, osobnih računala, prijenosnih računala i drugih računalnih uređaja izrazito visok te da neprestano raste te je njihova prisutnost na tim uređajima sve veća;
16. ističe da se kao ključni prioritet treba utvrditi osiguravanje dostatnih ulaganja za razvoj širokopojsnih mreža velike brzine i druge digitalne infrastrukture kako bi se ostvarili ciljevi u području povezivosti u društvu gigabita jer je to uvođenje neophodno kako bi građani i poduzeća mogli iskoristiti prednosti razvoja 5G tehnologije i kako bi se općenito zajamčila povezivost diljem država članica;

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

17. ističe da je sve veća upotreba pametnih uređaja, uključujući pametne telefone i tablete dodatno povećala i poboljšala pristup novim uslugama, uključujući internetske platforme, i tako povećala njihovu ulogu u ekonomiji i društvu, posebno među mladima, ali sve više i među svim dobnim skupinama; napominje da će se digitalizacija dodatno povećavati usporedno s brzim razvojem interneta stvari i očekivanim povezivanjem 30 milijardi uređaja do 2020.;

18. smatra da je pristup internetskim platformama preko visokokvalitetne tehnologije važan za sve građane i poduzeća, a ne samo za one koji su aktivni na internetu; ističe važnost sprječavanja razvoja nejednakosti do kojih bi moglo doći zbog manjka digitalnih vještina ili nejednakog pristupa tehnologiji; ističe da je na nacionalnoj i europskoj razini potrebno zauzeti predan pristup razvoju digitalnih vještina;

19. skreće pozornost na činjenicu da se tržišta internetskih platformi brzo razvijaju i predstavljaju novo mjesto za ponudu proizvoda i usluga; prepoznaje globalnu i prekograničnu prirodu takvih tržišta; ističe da globalna tržišta internetskih platformi potrošačima nude velik izbor i učinkovitu cjenovnu konkurenciju; napominje da se sporazumom o ukidanju roaminga podupire prekogranična dimenzija internetskih platformi jer su njime internetske usluge postale jeftinije;

20. primjećuje sve veću ulogu koju internetske platforme imaju u dijeljenju i omogućavanju pristupa vijestima i drugim informacijama koje su važne za građane, kao i za funkcioniranje demokracije; vjeruje da internetske platforme mogu poslužiti kao poligon za e-upravljanje;

21. potiče Komisiju da nastavi promicati rast europskih internetskih platformi i novih poduzeća i jačati njihovu sposobnost da se natječu i budu konkurentni na svjetskoj razini; poziva Komisiju da kada je riječ o internetskim platformama zadrži politiku kojom se podupire razvoj inovacija kako bi im se olakšao pristup na tržište; žali zbog činjenice da je udio Europske unije u tržišnoj kapitalizaciji internetskih platformi nizak; ističe da je važno ukloniti prepreke koje onemogućuju nesmetan prekogranični rad internetskih platformi i remete funkcioniranje europskog jedinstvenog digitalnog tržišta; ističe važnost nediskriminacije i lakog prelaska na druge platforme koje nude kompatibilne usluge;

22. ističe da ključni elementi uključuju otvoreno okruženje, homogena pravila, dostupnost odgovarajuće povezanosti, interoperabilnost postojećih aplikacija i dostupnost otvorenih standarda;

23. svjestan je velike prednosti internetskih platformi za MSP-ove i novoosnovana poduzeća; napominje da su internetske platforme često najlakši i najprikladniji prvi korak za mala poduzeća koja žele poslovati na internetu i iskoristiti distribucijske kanale interneta; napominje da internetske platforme MSP-ovima i malim poduzećima omogućuju pristup svjetskim tržištima bez velikih ulaganja u izgradnju skupe digitalne infrastrukture; ističe važnost transparentnosti i pravednog pristupa platformama kao i činjenicu da sve veća dominacija nekih internetskih platformi ne bi trebala ugroziti poduzetničku slobodu;

24. potiče Komisiju da prioritet da mjerama kojima se potiče osnivanje i razvoj novih europskih poduzeća i internetskih platformi; ističe da je olakšavanje financiranja i ulaganja u nova poduzeća, uz pomoć svih postojećih financijskih instrumenta, ključno za razvoj europskih internetskih platformi, posebno preko pristupa rizičnom kapitalu i raznih kanala kao što su bankarstvo, javna sredstva i alternativne mogućnosti financiranja kao što je skupno financiranje i ulaganje;

25. napominje da neke internetske platforme djeluju po principu ekonomije suradnje i doprinose njezinu rastu u Europi; pozdravlja komunikaciju Komisije o ekonomiji suradnje i naglašava da bi to trebao biti prvi korak prema sveobuhvatnijoj strategiji EU-a u tom području kojim se podupire razvoj novih poslovnih modela; naglašava da ti novi poslovni modeli potrošačima nude nove usluge i veći izbor i povoljnije cijene za građane i potrošače te se njima ostvaruju fleksibilnost i nove mogućnosti, ali i stvaraju izazovi i rizici za radnike;

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

26. ističe da su države članice u proteklim desetljećima ostvarile napredak u pogledu radnih i socijalnih standarda i sustava socijalne zaštite i ističe da i u digitalnom dobu treba očuvati razvoj socijalne dimenzije; napominje da sve veća digitalizacija utječe na tržišta rada, novo definiranje radnih mjesta i na ugovorne odnose između radnika i poduzeća; napominje važnost poštovanja radničkih i socijalnih prava i primjerene provedbe postojećeg zakonodavstva kako bi se i dalje poticali sustavi socijalnog osiguranja i kvalitetna radna mjesta; također poziva države članice da, u suradnji sa socijalnim partnerima i drugim relevantnim dionicima, procijene potrebu da se modernizira postojeće zakonodavstvo, uključujući sustave socijalnog osiguranja, kako bi ono išlo u korak s tehnološkim razvojem, jamčeći pritom zaštitu radnika kao i dostojanstvene uvjete rada i opću dobrobit cjelokupnom društvu;

27. poziva države članice da zajamče adekvatnu socijalnu zaštitu samozaposlenim radnicima koji imaju ključnu ulogu na digitalnom tržištu rada; također poziva države članice da razviju nove mehanizme zaštite gdje je to potrebno kako bi se radnicima na internetskim platformama pružilo odgovarajuće osiguranje i zajamčila nediskriminacija i rodna ravnopravnost te da dijele najbolje prakse na europskoj razini;

28. napominje da internetske platforme mogu pružiti potporu inovativnim aktivnostima stvaranjem i prenošenjem relevantnog znanja uključenih korisnika zdravstvene skrbi u inovativno okruženje zdravstvene skrbi; naglašava da će nove inovativne platforme poslužiti u osmišljavanju i stvaranju sljedeće generacije inovativnih proizvoda zdravstvene skrbi kako bi u potpunosti odgovarali trenutačno neispunjenim potrebama;

Jasnija odgovornost posrednika

29. napominje da je trenutačni režim EU-a o ograničenoj odgovornosti posrednika jedno od pitanja koje su dionici pokrenuli u aktualnoj raspravi o internetskim platformama; prima na znanje da je u okviru savjetovanja o regulatornom okruženju za platforme iskazana relativna potpora trenutačnom okviru sadržanom u Direktivi o e-trgovini, ali i potreba da se pri primjeni uklone određeni nedostaci; smatra stoga da bi režim odgovornosti trebalo dodatno pojasniti s obzirom da je to ključni temelj digitalnog gospodarstva EU-a; smatra da je za provedbu okvira o odgovornosti posrednika potrebno vodstvo Komisije kako bi se internetskim platformama omogućilo da se pridržavaju obveza i pravila o odgovornosti, da unaprijede pravnu sigurnost i povećaju povjerenje potrošača; poziva Komisiju da u tom smislu poduzme daljnje korake, podsjećajući da platforme koje nemaju neutralnu ulogu kako je utvrđeno u Direktivi o e-trgovini ne mogu tražiti izuzeće od odgovornosti;

30. naglašava da, unatoč činjenici da se kreativni sadržaj danas koristi više nego ikad prije, u uslugama kao što su platforme na koje korisnici učitavaju sadržaj i usluge agregacije sadržaja, u kreativnom sektoru nije zabilježeno povećanje prihoda koje odražava tu povećanu potrošnju; naglašava da se smatra da je jedan od glavnih razloga za to prijenos vrijednosti do kojeg je došlo zbog nejasnoća u pogledu statusa tih internetskih usluga u okviru zakona o autorskom pravu i zakona o elektroničkoj trgovini; naglašava da je stvoreno nepravedno tržište, koje ugrožava razvoj jedinstvenog digitalnog tržišta i glavnih sudionika na njemu, kulturne i kreativne industrije;

31. pozdravlja napore Komisije da objavi smjernice o odgovornosti posrednika s obzirom na to da su trenutačna pravila nedovoljno jasna što utječe na njihovu provedbu u nekim državama članicama; vjeruje da će se vodstvom povećati povjerenje potrošača u internetske usluge; potiče Komisiju da podnese prijedloge; poziva Komisiju da obrati pozornost na razlike između okruženja na internetu i izvan njega te da omogući ravnopravne tržišne uvjete za usporedive usluge na internetu i izvan njega, kada je to potrebno i moguće, uzimajući u obzir posebnosti svakog područja, društveni razvoj, potrebu za većom transparentnošću i pravnom sigurnošću te potrebu za poticanjem inovacija;

32. smatra da su digitalne platforme sredstvo za pružanje šireg pristupa kulturnim i kreativnim djelima te da nude izvrsne prilike za razvijanje novih poslovnih modela u kulturnoj i kreativnoj industriji; ističe da treba razmotriti na koji način taj proces može funkcionirati uz veću pravnu sigurnost i poštovanje nositelja prava; ističe važnost transparentnosti i jamčenja jednakih uvjeta za sve; u tom smislu smatra da je zaštita nositelja prava u okviru autorskih prava i intelektualnog vlasništva potrebna kako bi se zajamčilo priznavanje vrijednosti i poticanje inovacija, kreativnosti, ulaganja i proizvodnje sadržaja;

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

33. potiče internetske platforme da postrože mjere za borbu protiv nezakonitog i štetnog sadržaja; pozdravlja stalni rad na Direktivi o audiovizualnim medijskim uslugama te namjeru Komisije da predloži mjere kako bi se zaštitili maloljetnici i uklonio sadržaj povezan s govorom mržnje na platformama za razmjenu videosadržaja; napominje da ne postoje reference za sadržaj povezan s poticanjem terorizma; poziva da se posebna pozornost posveti borbi protiv vršnjačkog nasilja i nasilja nad ranjivim osobama;

34. smatra da bi pravila o odgovornosti internetskih platformi trebala dopuštati učinkovito rješavanje problema povezanih s nezakonitim sadržajem i robom tako što će na primjer provoditi dubinsku analizu, no istovremeno zadržati uravnotežen pristup kojim se potiču inovacije; potiče Komisiju da definira i dodatno pojašni postupke prijavljivanja i uklanjanja sadržaja i da pruži vodstvo o dobrovoljnim mjerama usmjerenima na uklanjanje takvog sadržaja;

35. naglašava da je važno poduzeti mjere protiv širenja lažnih vijesti; poziva internetske platforme da korisnicima pruže alate za prokazivanje lažnih vijesti i to na taj način da drugi korisnici mogu biti obaviješteni o sadržaju sporne vjerodostojnosti; istodobno ističe da je sloboda razmjene mišljenja od temeljne važnosti za demokraciju i da se pravo na privatnost odnosi i na sferu društvenih medija; ističe važnost slobode medija u pogledu pružanja provjerenih informacija građanima;

36. poziva Komisiju da temeljito analizira trenutačno stanje i pravni okvir u pogledu lažnih vijesti te da ispita mogućnost zakonodavne intervencije u cilju ograničavanja distribucije i širenja lažnog sadržaja;

37. ističe da se internetske platforme trebaju regulatornim mjerama nadopunjenima učinkovitim mjerama samo-regulacije (kao što su jasni uvjeti korištenja i odgovarajući mehanizmi za identificiranje recidivista ili donošenje posebnih pravila za upravljanje sadržajem i praćenje opasnih proizvoda) boriti protiv ilegalne robe i nepoštenih praksi (kao što je preprodaja koncertnih karata po pretjerano visokim cijenama);

38. pozdravlja Kodeks postupanja pri suzbijanju nezakonitog govora mržnje za industriju koji je donesen 2016. i koji je podržala Komisija i traži od Komisije da donese odgovarajuće i razumne mjere za utvrđivanje i uklanjanje ilegalne robe i sadržaja s internetskih platformi;

39. smatra da je usklađenost s Općom uredbom o zaštiti podataka i Direktivom o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti od ključne važnosti za pitanja u pogledu vlasništva nad podacima; napominje da se korisnici često potiču da svoje privatne podatke ustupe internetskim platformama; ističe da je korisnike potrebno informirati o točnoj prirodi prikupljenih podataka i načinu na koji će se oni koristiti; naglašava da je nužno da svi korisnici imaju kontrolu nad prikupljanjem i korištenjem njihovih privatnih podataka; ističe da bi trebalo biti moguće ne dijeliti osobne podatke; napominje da se pravo „pravo na zaborav” odnosi i na internetske platforme; poziva internetske platforme da osiguraju anonimnost u slučaju kada treća strana obrađuje osobne podatke;

40. poziva Komisiju da čim prije dovrši svoje preispitivanje potrebe za formalnim postupcima obavješćivanja i provedbom mjera koji su obećavajući način za usklađeno jačanje sustava odgovornosti diljem EU-a;

41. potiče Komisiju da čim prije podnese praktične smjernice o tržišnom nadzoru proizvoda koji se prodaju putem interneta;

Stvaranje ravnopravnih tržišnih uvjeta

42. potiče Komisiju da pružateljima usluga na internetskim platformama i drugim uslugama s kojima se natječu zajamči ravnopravne tržišne uvjete, uključujući platforme između poduzeća i platforme između potrošača; naglašava da je stvaranje uspješne digitalne ekonomije presudna regulatorna sigurnost; napominje da je pritisak konkurencije različit između različitih sektora i različitih sudionika unutar sektora; podsjeća da su stoga rješenja po principu „jedan za sve” uglavnom neprimjerena; smatra da se za sva rješenja prilagođena konkretnoj situaciji ili za regulatorne mjere u obzir moraju uzeti posebne karakteristike platformi kako bi se zajamčili pošteno natjecanje i jednaki uvjeti;

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

43. ističe činjenicu da se veličina internetskih platformi razlikuje od multinacionalnih poduzeća do mikropoduzeća; ističe da je poštena i učinkovita konkurencija među internetskim platformama važna kako bi se promicao izbor korisnika i izbjeglo stvaranje monopola ili povlaštenih položaja na kojima se zlouporabom tržišne moći narušavaju tržišta; naglašava da je nužno omogućiti promjenu između internetskih platformi ili internetskih usluga kako bi se spriječili nedostaci tržišta i izbjegla vezanost za određenu platformu odnosno uslugu;

44. napominje da se zbog internetskih platformi mijenjaju dobro regulirani tradicionalni poslovni modeli; ističe da bi se moguće reforme postojećeg regulatornog okvira trebale usredotočiti na usklađivanje pravila i ublažavanje regulatorne fragmentacije radi osiguravanja otvorenog i konkurentnog tržišta za internetske platforme, uz jamstvo visoke razine zaštite potrošača; naglašava da je potrebno izbjegavati pretjeranu regulativu te nastaviti postupak REFIT i provedbu načela bolje regulacije; ističe važnost neutralnosti tehnologije i usklađenosti pravila koji se primjenjuju na internetu i izvan njega u istovjetnim situacijama u onoj mjeri u kojoj je to potrebno i moguće; ističe da regulatorna sigurnost potiče konkurentnost, ulaganja i inovacije;

45. naglašava važnost ulaganja u infrastrukturu i u urbanim i u ruralnim područjima; naglašava da pravedno tržišno natjecanje jamči ulaganja u kvalitetne i vrlo brze širokopojasne usluge; napominje da cjenovno povoljan pristup i potpuna uspostava pouzdanih infrastruktura velike brzine, kao što su iznimno brze veze i telekomunikacije, potiču ponudu i korištenje usluga internetskih platformi; naglašava da su neutralan internet i pravedan i nediskriminirajući pristup internetskim platformama preduvjet za inovacije i istinski konkurentno tržište; potiče Komisiju da pojednostavi sustave financiranja za inicijative kojima se olakšava proces digitalizacije kako bi se iskoristili Europski fond za strateška ulaganja (EFSU), europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF) i Obzor 2020., kao i doprinosi iz nacionalnih programa država članica; poziva Komisiju da ocijeni potencijal javno-privatnih partnerstva i zajedničkih tehnoloških inicijativa;

46. poziva Komisiju da razmotri mogućnost uvođenja usklađenog pristupa korisnika platformi pravu na ispravljanje, pravu na odgovor i pravu na zabranu djelovanja;

47. poziva Komisiju da uspostavi ravnopravne uvjete u pogledu zahtjeva za naknadu štete podnesenih protiv platformi zbog optjecaja diskreditirajućih činjenica kojima se korisnicima nanosi trajna šteta;

Obavješćivanje i osnaživanje građana i potrošača

48. ističe da internet budućnosti ne može uspjeti bez povjerenja korisnika u internetske platforme, bez veće transparentnosti, ravnopravnih uvjeta, zaštite osobnih podataka, bolje kontrole oglašivanja i drugih automatiziranih sustava te internetskih platformi koje poštuju sve primjenjivo zakonodavstvo i legitimne interese korisnika;

49. naglašava važnost transparentnosti u pogledu prikupljanja i korištenja podataka te smatra da internetske platforme moraju odgovoriti na zabrinutost korisnika tako što će propisno tražiti njihovu suglasnost, u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, te ih na učinkovitiji i jasniji način obavještavati o tome koji se osobni podaci prikupljaju i kako se oni dijele i upotrebljavaju u skladu s okvirom EU-a o zaštiti podataka, uz zadržavanje mogućnosti opoziva suglasnosti za pojedinačne odredbe bez gubitka prava na potpuni pristup usluzi;

50. poziva Komisiju i države članice da poduzmu potrebne mjere kako bi se osiguralo puno poštovanje prava građana na privatnost i na zaštitu osobnih podataka u digitalnom okruženju; naglašava važnost ispravne provedbe Opće uredbe o zaštiti podataka, čime se jamči puna provedba načela integrirane i zadane privatnosti;

51. napominje da je važno pojasniti pitanja u pogledu pristupa podacima, vlasništva nad podacima i odgovornosti u pogledu podataka i poziva Komisiju da dodatno ocijeni postojeći regulatorni okvir u vezi s time;

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

52. ističe da je prekogranična narav internetskih platformi velika prednost za razvoj jedinstvenog digitalnog tržišta, no da također zahtjeva bolju suradnju između nacionalnih tijela javne vlasti; poziva da postojeće službe i mehanizmi za zaštitu potrošača surađuju i pružaju učinkovitu zaštitu potrošača u pogledu aktivnosti internetskih platformi; u tom pogledu dodatno ukazuje na važnost Uredbe o prekograničnoj provedbi zakona i suradnji; pozdravlja namjeru Komisije da dodatno ispita daljnju potrebu za ažuriranjem postojećih pravila o zaštiti potrošača s obzirom na platforme kao dio provjere regulatorne prikladnosti potrošačkog i tržišnog prava EU-a u 2017.;

53. potiče internetske platforme da klijentima pruže jasne, sveobuhvatne i poštene uvjete i da na način prilagođen korisnicima iznesu svoje uvjete, informacije o obradi podataka, pravna i komercijalna jamstva i moguće troškove te da pri tome izbjegavaju složenu terminologiju u cilju povećanja zaštite potrošača i izgradnje povjerenja te boljeg razumijevanja potrošačkih prava jer je to ključno za uspjeh internetskih platformi;

54. ističe da visoki standardi zaštite potrošača na internetskim platformama nisu potrebni samo u praksama među poduzećima internetskih platformi, nego i u odnosima između potrošača;

55. poziva na ocjenu postojećeg zakonodavstva i mehanizama za samoregulaciju kako bi se utvrdilo osiguravaju li dostatnu zaštitu korisnika, potrošača i poduzeća s obzirom na sve veći broj pritužbi i istraga koje je Komisija pokrenula o nekoliko platformi;

56. ističe da je važno korisnicima pružiti jasne, nepristrane i transparentne informacije o kriterijima koji se primjenjuju za filtriranje, rangiranje, sponzoriranje, personaliziranje ili revidiranje informacija koje su im iznesene; ističe potrebu za jasnim razlučivanjem između sponzoriranih sadržaja i ostalih sadržaja;

57. poziva Komisiju da se osvrne na probleme u vezi sa sustavima kritika na platformama kao što su lažne kritike ili brisanje negativnih kritika u cilju stjecanja prednosti pred konkurencijom; ističe da kritike moraju biti pouzdanije i korisnije za potrošače i da je potrebno pobrinuti se da se platforme pridržavaju postojećih obveza i da poduzimaju u tom smislu mjere protiv praksi kao što su dobrovoljni programi; pozdravlja vodstvo u provedbi Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi;

58. poziva Komisiju da ocijeni jesu li potrebni kriteriji i granične vrijednosti za postavljanje uvjeta prema kojima bi se nad internetskim platformama mogao provoditi tržišni nadzor te da internetskim platformama pruži vodstvo kako bi im se pomoglo da se na vrijeme počnu pridržavati postojećih obveza i smjernica, posebno u pogledu zaštite potrošača i pravila tržišnog natjecanja;

59. ističe da je prava autora i stvaratelja potrebno zaštititi i u digitalnom dobu i podsjeća na važnost kreativne industrije za zapošljavanje i gospodarstvo u EU-u; poziva Komisiju da ocijeni postojeću Direktivu o provedbi prava intelektualnog vlasništva⁽¹⁾ kako bi se spriječila namjerna zlouporaba postupaka izvješćivanja i osiguralo da se svi posrednici u vrijednosnom lancu, uključujući pružatelje internetskih usluga, mogu učinkovito boriti protiv krivotvorenja poduzimanjem aktivnih, razmjernih i učinkovitih mjera radi jamčenja sljedivosti i sprečavanja promicanja i distribucije krivotvorene robe s obzirom na to da krivotvorenje predstavlja opasnost za potrošače;

60. naglašava potrebu za ponovnom uspostavom ravnoteže u podjeli vrijednosti kada je riječ o intelektualnom vlasništvu, posebno u vezi s platformama za distribuciju zaštićenog audiovizualnog sadržaja;

61. poziva na bližu suradnju između platformi i nositelja prava kako bi se osiguralo odgovarajuće stjecanje prava i borilo protiv povrede prava intelektualnog vlasništva na internetu; podsjeća na to da takve povrede mogu predstavljati stvarni problem, ne samo za poduzeća nego i za zdravlje i sigurnost potrošača, koji moraju biti upoznati s time da je nezakonita trgovina krivotvorenim proizvodima realnost; stoga ponavlja svoj poziv za primjenu pristupa „slijedi novac” s relevantnim platnim uslugama kako bi se krivotvoriteljima onemogućilo da nastave sa svojim gospodarskim aktivnostima; ističe da bi

⁽¹⁾ Direktiva 2004/48/EC (SL L 157, 30.4.2004., str. 45.).

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

revizija Direktive o ostvarivanju prava intelektualnog vlasništva (IPRED) mogla biti primjereno sredstvo jamstva visoke razine suradnje među platformama, korisnicima i svim drugim ekonomskim akterima, zajedno s ispravnom primjenom Direktive o elektroničkoj trgovini;

62. poziva Komisiju da i dalje podupire platformu uspostavljenu za rješavanje sporova među potrošačima koji uključuju kupnju na internetu, da poveća jednostavnost njezine upotrebe te da nadzire poštuju li trgovci obvezu stavljanja poveznice na tu platformu na svojim internetskim stranicama u cilju daljnjeg rješavanja problema sve većeg broja pritužbi protiv nekoliko internetskih platformi;

Veće povjerenje u internet i poticanje inovacija

63. ističe da je učinkovita provedba zaštite podataka i prava potrošača na internetskim tržištima u skladu s Direktivom o ostvarivanju prava intelektualnog vlasništva i Direktivom o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti prioritetna mjera, i u području javne politike i za poduzeća, kada je riječ o povećanju povjerenja; naglašava da se zaštita potrošača i podataka iziskuje niz mjera i tehničkih sredstava u području privatnosti na internetu te internetske i kibersigurnosti; naglašava važnost transparentnosti u pogledu prikupljanja podataka i sigurnosti plaćanja;

64. napominje da internetsko plaćanje pruža visoku razinu transparentnosti koja pomaže u zaštiti prava potrošača i poduzetnika i smanjuje opasnost od prijevara; također pozdravlja nove alternativne metode plaćanja kao što su virtualne valute i e-novčanici; napominje da transparentnost omogućava usporedbu cijena i troškova transakcija te povećava sljedivost ekonomskih transakcija;

65. naglašava da je za stvaranje novih ideja i inovacija ključno pošteno i predvidljivo okruženje pogodno za inovacije te ulaganja u istraživanje, razvoj i usavršavanje vještina radne snage; ističe važnost otvorenih podataka i otvorenih normi za razvoj novih internetskih platformi i inovacije; podsjeća da se 2018. očekuje revizija provedbe Direktive ⁽¹⁾ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora; napominje da otvorene, napredne i zajednički ispitne platforme i otvorena sučelja za programiranje aplikacija mogu biti važno sredstvo za Europu;

66. ističe važnost predanog pristupa Komisije i posebno država članica razvoju digitalnih vještina kako bi se osposobila visoko stručna radna snaga jer je to preduvjet za osiguranje visoke stope zaposlenosti po poštenim uvjetima diljem EU-a, kao i za iskorjenjivanje digitalne nepismenosti koja je uzrok digitalne podjele i digitalne isključenosti; ističe stoga da je razvijanje i poboljšavanje digitalnih vještina ključno i da su potrebna velika ulaganja u obrazovanje i cjeloživotno učenje;

67. smatra da bi platforme na kojima je pohranjen i javnosti stavljen na raspolaganje velik broj zaštićenih djela trebale sklopiti sporazume o licenciranju s relevantnim nositeljima prava, osim ako oni nisu aktivni i stoga obuhvaćeni izuzećem predviđenim u članku 14. Direktive o elektroničkoj trgovini, s ciljem postizanja pravedne podjele dobiti s autorima, stvarateljima i relevantnim nositeljima prava; ističe da se takvim sporazumima o licenciranju i njihovom provedbom mora poštovati ostvarivanje temeljnih prava korisnika;

Poštovanje odnosa među poduzećima i prava EU-a o tržišnom natjecanju

68. pozdravlja aktivnosti Komisije u vezi s boljim provođenjem zakona o tržišnom natjecanju u digitalnom svijetu i stiče potrebu da se u predmetima o tržišnom natjecanju na vrijeme donesu odluke uzimajući u obzor brze promjene u digitalnom sektoru; međutim prima na znanje da se u određenim aspektima pravo tržišnog natjecanja prilagodilo digitalnom svijetu kako bi bilo bolje primjenjivo;

69. zabrinut je zbog problematičnih i nepravdanih trgovinskih praksi među poduzećima nekih internetskih platformi, kao što su nedostatak transparentnosti (npr. u rezultatima pretraživanja, korištenju podacima ili u određivanju cijena) i jednostrane izmjene uvjeta uporabe, promicanje oglašavanja ili sponzoriranih rezultata uz umanjivanje vidljivosti neplaćenih rezultata, mogući nepošteni uvjeti uporabe, primjerice u vrstama plaćanja, i moguće zloporabe dvostruke uloge

⁽¹⁾ Direktiva 2003/98/EC (SL L 345, 31.12.2003., str. 90).

Četvrtak, 15. lipnja 2017.

platformi kao posrednika i konkurencije; napominje da takva dvostruka uloga može stvoriti gospodarske poticaje koji internetske platforme navode na pogodovanje vlastitim proizvodima i uslugama te na nametanje diskriminirajućih uvjeta između poduzeća; te, u tom smislu, poziva Komisiju da razvije odgovarajuće mjere;

70. poziva Komisiju da predloži ciljani zakonodavni okvir za odnose između poduzeća usmjeren na rast i potrošače koji će se temeljiti na načelima sprečavanja zlorabe tržišne moći i jamstvu da platforme koje služe kao posrednici za silazna tržišta ne postanu nadzornici; smatra da bi takav okvir trebao spriječiti štetnost za dobrobit potrošača te promicati tržišno natjecanje i inovacije; dodatno preporučuje da bi taj okvir trebao biti tehnološki neutralan i pogodan za rješavanje postojećih rizika, primjerice u vezi s tržištem za mobilni operativni sustav, ali i za buduće rizike u okviru novih internetskih tehnologija kao što je internet stvari ili umjetna inteligencija, kojima će se dodatno utvrditi položaj platformi između internetskih poduzeća i potrošača;

71. pozdravlja ciljano utvrđivanje činjenica o praksama među poduzećima internetskih platformi koje Komisija treba provesti do proljeća 2017. i potiče na poduzimanje učinkovitih koraka za jamčenje pravednog tržišnog natjecanja;

72. naglašava da pravo EU-a o tržišnom natjecanju i nadležna tijela moraju zajamčiti ravnopravne tržišne uvjete tamo gdje je to potrebno, među ostalim u pogledu zaštite potrošača i poreznih pitanja;

73. prima na znanje nedavna otkrića u vezi s, među ostalim, velikim digitalnim poduzećima i njihovim praksama u pogledu poreznog planiranja u EU-u; pozdravlja u vezi s tim napore Komisije u borbi protiv izbjegavanja poreza te poziva države članice i Komisiju da predlože daljnje reforme kako bi se u Uniji spriječila praksa izbjegavanja poreza; poziva na poduzimanje mjera kako bi se osiguralo da sva poduzeća, uključujući digitalna, plaćaju svoje poreze u državama članicama u kojima se odvijaju njihove gospodarske aktivnosti;

74. ističe razlike u pravnim sustavima 28 država članica te posebnosti digitalnog sektora, u kojem fizička prisutnost poduzeća u državi u kojoj se nalazi tržište često nije potrebna; poziva države članice da u skladu s načelom države odredišta prilagode sustav poreza na dodanu vrijednost ⁽¹⁾;

Mjesto Europske unije u svijetu

75. ističe da je prisutnost Europske unije na svjetskom tržištu nažalost vrlo mala, prije svega zbog postojeće fragmentacije digitalnog tržišta, pravne nesigurnosti i nedostatka financijskih sredstava i kapaciteta za tržišne tehnološke inovacije zbog čega je europskim poduzećima teško postati svjetski lider i biti konkurentan u odnosu na dionike iz ostatka svijeta u toj novoj, globalno konkurentnoj ekonomiji; potiče stvaranje okruženja za novoosnovana poduzeća i rastuća poduzeća u kojem će se njegovati razvoj i otvaranje radnih mjesta u lokalnim zajednicama;

76. poziva europske institucije da zajamče ravnopravne tržišne uvjete između operatera iz EU-a i izvan njega, na primjer u pogledu oporezivanja i sličnih pitanja;

77. smatra da EU ima potencijal da postane značajan akter u digitalnom svijetu te da bi on trebao utrti put za inovativno ozračje u Europi jamčenjem čvrstog pravnog okvira koji štiti sve dionike;

o

o o

78. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Komisiji, Vijeću, Europskom vijeću te vladama i parlamentima država članica.

⁽¹⁾ Vidjeti Rezoluciju Europskog parlamenta od 24. studenoga 2016. naslovljenu „Prema konačnom sustavu PDV-a i borbi protiv prijevara u vezi s PDV-om” – usvojeni tekstovi P8_TA(2016)0453.